

μαζεύεται ή γειτονιά, και τὸ πανηγύρι αὐτὸ τελειώνει στὰ δικαστήρια. Ἀχ, μὲ πόση ἀγανάκτηση γιὰ τὴ συχωρεμένη οἱ θεοφοβούμενες νοικοκυράδες ἔβαλαν τὸ χέρι στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Δικαστήριου γιὰ νὰ ὀρκιστοῦν. Καὶ πόσες βλαστήμιες εἶχε φάει ἡ Μανώλαινα, πού ἀπὸ δαύτηνε δὲ μετάλαβε τότε καμιά τους.

Προτοῦ τελειώσει ἡ δίκη ἡ Μανώλαινα ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Τῆνα της τὸ νεφρὸ τῆς τῶχαν βγάλει, ὅπως ἔμαθαν ἀπ' τοὺς γιατροὺς, καὶ τώρα ἄρχιζε νὰ σαπίζει καὶ τῆλο. Τὸ γλιγορότερο λοιπὸν ἔπρεπε νὰ τῆς τὸ πετάξουν κι αὐτό. Ὁ Θεὸς ὅμως θὰ φοβήθηκε τίς φωνὲς καὶ τὸ κακὸ πού θὰ γινότανε ἀν' ξανασηκωνότανε ἀπ' τὸ κρεβάτι, καὶ ἀπάνω στὴν ἐγγείρησιν ἡ Μανώλαινα τὰ κακάρωσε.

Λίγες ὥρες πῶ ἔπειτα ἔβγαίνει ἡ ἀπόφαση τοῦ Δικαστήριου, πού καταδίκασε τὴ συχωρεμένη σὲ τρεῖς ἡμέρες φυλάκιση....

— Αὐτὰ εἶχαμε, πού λές, τέλειωσε ἡ Σπύραινα. Θὰ τὰ μίστευες νὰ σταῖλεγε κανένας ἄλλος; Καὶ ὅμως ἔτσι εἶναι. Μὴ βλέπεις πού τὰ μαθαίνεις τώρα. Εἶναι

πού δὲ θέλουμε νὰ οὐς ἀνακατώνουμε στὰ δικά μας ἑοῦς τοὺς ἄντρες. Γιατὶ οὐς φοβόμαστε...

Ἔτσι κατάλαβα γιατί δὲν εἶδα καμιά γειτόνισσα στὸ σπίτι τῆς Μανώλαινας. Ὅλα τῆλα μπορούσαν νὰ τῆς τὰ συχωρέσουν. Ἀλλὰ τὸν ὄρκο, πού ἀναγκάστηκαν ἐξαιτίας της νὰ πάρουν, ποτέ. Καὶ τὰ γέλια πού μὲ δυσκολία κρατιώντουσαν ἀπὸ ντροπὴ στὸν κόσμο πού πέραγε, εἶταν τὸ τραγικὸ τέλος τῆς κοσμοπόλας, πού πῆγαινε στὸν ἄλλον κόσμο μὲ τὸ χρέος τῆς τριήμερης φυλάκισης. Ἴσως νὰ τὸ πλήρωνε κεῖ πάνω, γνωμάτεψαν μερικές.

Ἡ Κώσταινα ὅμως, ἡ χωρατατσοῦ, αὐτὸ τὸ βόηκε ἀσυλλόγιστο καὶ παρατήρησε :

— Καλέ, ἐσεῖς λογαριάζετε τώρα τί θὰ κάνει στὸν ἄλλον κόσμο καὶ ξεχνάτε πὼς δὲ ξωφύλησε ἀκόμα ἀπὸ δῶ. Οἱ χωροφυλάκοι θὰ τὴν πάρουν αὐριο ἢ οἱ παπάδες; Ἐδῶ οὐς θέλω!...

Καὶ στὸ ἀστεῖο τῆς Κώσταινας τὰ γέλια ξέσπασαν ἀκράτητα.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— Ὁ ποιητὴς Φῶτος Γιοφύλλης τυπώνει στὴ Σύρα τὸ «Τραγούδι τῆς Κοντέσας». Ἡ ἔκδοσις θάναὶ καλλιτεχνικὴ καὶ θάχει ζέντε δραχμές. Ὅπως μᾶς γράφει ὁ ποιητὴς: «τὸ ἔργο μου αὐτὸ πού πιστεύω νᾶνα, τὸ καλύτερό μου, καταστάλαξε στὴν τελευταία του μορφὴ ἐντελῶς ἀλλιότικο παρὰ ὅπως πρωτοσκεδιαζότανε. Ἡ Κοντέσσα στὸ τέλος μὲ χαρὰ της βλέπει τὸ σύγνεφο πού φέρνει τὴν καρποφόρα μπόρα (δηλ. τὸ σοσιαλισμὸ), πού αὐτὴ δὲν τὴ φοβάται, γιατί δὲν κρατιέται τόσο ἡ ὑπαρξὴ της ἀπὸ τὸν παρᾶ, ὅσο ἀπὸ τὴν εὐγένεια, τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν καλοσύνη».

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἀπὸ μιὰ καινούργια γερμανικὴ ἔκδοσις.—Τὰ ποιήματα τοῦ γερμανοῦ Ἑρνέστου Λισσάουερ,

— Μιὰ νέα γερμανικὴ λογοτεχνικὴ ἔκδοσις ἄρχισε τίς ἐργασίες της τελευταία μὲ τὸν τίτλο: «Τὸ διήγημα». Τὸ πρῶτο τεῦχος της περιέχει δυὸ γνωστὰ ἤδη διηγήματα τοῦ Οὐγου Χόφμανσταλ, πού ἀκολουθοῦντας τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του, κατάργησε πᾶς τὸ «φόν» πού εἶχε ἴσαστε τώρα στυγνὸν αὐτοῦ.

Ἐνα ἄλλο τεῦχος ἔχει τὸ «Χορὸ» τοῦ Γιόζεφ Γρέγορ, ἕνα «Διήγημα ἀπὸ τὸ σύγχρονο ὀλλανδικὸ ἐμπορικὸν κόσμον», ὅπου περιγράφεται μὲ πολλὴ ζωντανάδα, πὼς ἕνας ἔβραϊος τῆς Γαλιτίας εἶχε τὴν τέχνη, ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν στρατιωτῶν νὰ φτιάχνει χρυσάφι. Τὸ ἔργο φαίνεται πὼς μπαίνει βαθιὰ στὸ θέμα του· ὅμως τοῦ λείπει τὸ καλλιτεχνικὸ μεταχείρισμα. Καὶ τοῦ λείπει ἀκόμα, κατὰ τὴν ἰδέα μας, καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀμεροληψία, πού θαρροῦμε πὼς ταυριάζει στὴν ἐποχὴ μας. Εἶναι λοιπὸν ἀλήθεια, πὼς μονάχα Ἑβραῖοι εἶ-

ναι κείνοι πού ξέρουν νὰ φτιάχνουν χρυσάφι ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ τὸν ἰδρωτὰ τῶν ἀλλων; Ἡμεῖς δυσκολευόμαστε νὰ το πιστεύουμε. Ἡ ἀντικειμενικὴ μας εἶναι πὼς οἱ ἔβραϊοι εἶναι μιὰ ἀνώτερη, πολὺ ξυπνὴ καὶ πολὺ ἱκανὴ φυλὴ πού ξέρει νὰ διακρίνεται σ' ὅτι ἐπιχειρεῖ καὶ σ' ἕνα κοινωνικὸ σύστημα πού οἱ ἄνθρωποι φτιάχνουν χρυσάφι ἀπὸ αἷμα, θὰ φτιάξουν καὶ οἱ ἔβραϊοι — καὶ ἐπειδὴ εἶναι ξυπνοὶ καὶ ἐργατικοί, θὰ φτιάξουν περισσότερο ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους. Τοὺς κατηγοροῦν πὼς δὲν εἶναι πατριώτες· αὐτὸ εἶναι φυσικὸ, ἀφοῦ εἶναι σκορπισμένοι στὰ πέρατα τῆς γῆς· καὶ τάχατε εἶναι καλύτερο νὰ εἶναι κανένας πατριώτης, καὶ νὰ γεμίζει τὸ πουργί του ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ τὸν ἰδρωτὰ τῶν ὁμοίων του. Ἡ πράξις εἶναι τέτοια ἢ ἀλλιώτικη; αὐτὸ φτάνει· ἀν' αὐτὸς πού τὴν κάνει εἶναι Ἰουδαῖος ἢ Σαμαρίτης, δὲν ἔχει καμιά σημασία.

Σ' ἕνα τρίτο τεῦχος, «οἱ ταρχές» τοῦ Ἑρνέστου Λόμμερ, περιγράφεται πὼς τὸ πλῆθος, ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς ἕνα κακοτυχημένον καὶ πεινασμένον ἡθοῖο, ὁρμήσε στὴν ἀγορὰ καὶ ἄρπαξε ὅ,τι βρῆκε.

— Αὐτὸς πού γράφει τοῦτες τίς γραμμές, δὲν εἶναι πολὺ δυνατὸς στὰ θρησκευτικὰ· αὐτὸ τὸ λέει, ὅχι μὲ σνομικὴ περηφάνεια, μὰ μὲ ἀληθινὴ λύπη καὶ ταπεινὴ γιὰ τὸ θεωρεῖ μιὰ πολὺ μεγάλῃ ἑλλειψὴ γιὰ ἕνα ἄνθρωπο πού διαφέρει γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὴ ζωὴ του, τὴ σκέψιν του, τὴν ψυχὴ του. Τὰ αἷτια αὐτῆς τῆς ἀδυναμίας δὲ διαφέρουν βέβαια κανένα, τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως, μᾶς μὲ ἄλλα σπουδαιότερα, εἶναι πὼς δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβει καλὰ τὸν τίτλο «Αἰώνια Πεντηκοστή» πού ἔχει δώσει ὁ γερμανὸς ποιητὴς Ἑρνέστος Λισσάουερ στὴν τελευταία του ποιητικὴ συλλογὴ, πού πολλοὶ τὴ θεωροῦνε μεγάλο φιλολογικὸ γεγονός.

«Ποιητὴς», γράφει ὁ βερολινέζος κριτικὸς Φερντινάντος Γκρέγγορ. «Αὐτοὶ οἱ ψαλμοὶ δὲν εἶ-

να κανένα είδος ὠδὲς σὰν τοῦ Κλόπτσοκ καὶ τοῦ Χέλντεργλιχ, ἢ ὕμνοι σὰν τοῦ Νοβάλις· ἀνοίγονται σὰν ἓνα βάραθρο σοφίας καὶ προφητείας κάτω ἀπὸ τὰ πόδια ὁλωνῶ μας· ἢ μοῖρα τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ μοῖρα τοῦ παραστρατημένου μας λαοῦ, ἀκούγεται ἀπὸ τ' ἀμετρήτου βάθου. Πολὺ περισσότερο μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς συγκρίνει μὲ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τοὺς προφῆτες τῆς Γραφῆς, δίχως νὰ χάνουν ὅμως τὸ ἐβραϊκὸ στίγμα τοῦ παραλληλισμοῦ τῶν στίχων. Κι αὕτη ἡ σύγκριση εἶναι ἰδιαιτέρως κατάλληλη γιὰ νὰ χαρακτηρίσει τὴν ψυχικὴ κατὰγωγὴ του· γιατί ὁ Λισσάουερ εἶναι ἐβραϊκός, ὅπως ὁ Δαβὶδ καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαῖοι θεόπνευστοι ἄντρες».

Τὸ βιβλίον τοῦ Ἑρνέστου Λισσάουερ εἶναι γεμάτο ἀπὸ μιὰ θρησκευτικότητα, ἀπὸ μιὰ μοντέρνα ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ θρησκευτικότητά. Ὑποβάλλει μιὰ μυστικιστικὴ πίστη σ' ἓνα Θεό — σ' ἓνα θεὸ ὅπως τονε φαντάζεται ὁ ποιητής, — καὶ σ' ἓνα εὐτυχισμένο μέλλον τῆς Γερμανίας. Καὶ βλέπουμε πῶς οἱ σημερινοὶ ἐβραῖοι δὲν εἶναι μόνο ἱκανοὶ νὰ φτιάχνουν ἀπὸ αἷμα χρυσάφι, ὅπως λέγαμε καὶ παραπάνω, παρὰ καὶ δυνατοὶ ποιητὲς καὶ ὁνειροπόλοι ἀγνοὶ πατριώτες. Ὅμως ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Λισσάουερ δὲν εἶναι ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Μπίσμαρκ βέβαια ἢ τοῦ Ζάν Ρισπέν. Κι ὁ Θεὸς του δὲν εἶναι ὁ τρομερὸς Θεὸς τῶν προγόνων του, ποὺ καταγινότανε μὲ τοὺς ἀνθρώπους — ἕναν ἔναν — καὶ ποὺ τιμωροῦσε σὰν ἀνθρώπος, καὶ οὔτε εἶναι ὁ παῖς Θεὸς ποὺ μοιράζει τὴν ἰσότητά καὶ τὴ δικαιοσύνη, σὰν ἀνθρώπος καὶ αὐτός. Ὁ θεὸς ποὺ ἐννεύει ὁ ποιητὴς μας, λέει :

«Ἀγαπῶ τὸ δῦσος περισσότερο παρὰ τὸ δέντρο· περισσότερο ἀπὸ τὸ κῆμα ἀγαπῶ τὴ θάλασσα. Ἀγαπῶ τὸν ἀνθρώπο, ὅπου καὶ ἂν εἶναι, — στὴν πολύκοσμη πόλιν, στὴ μοναχικὴ καλύβα ὅπου ὑψώνονται βουνά, ὅπου βουίξει τὸ κῆμα — περισσότερο ἀγαπῶ τὸ λῶν».

Καὶ λέει :

«Ἄλλους ρίχνω μὲς στὴν ταπεινὴ εὐχαρίστηση, καὶ σ' ἄλλους δίνω τὴν εὐλογία τῶν πόνων. Τὴν εὐτυχία μου τηρῶ μοιρᾶζω χωρὶς καμιά Δικαιοσύνη».

Κι ἄλλοι ὁ ποιητὴς στρέφεται πρὸς τὸ Θεό του καὶ λέει :

«Οἱ ἀνθρώποι φλυαροῦνε πολλὰ μὲς στοὺς αἰῶνες. Σὺ ὅμως δὲν τοὺς ἀκοῦς, Θεὲ τῆς σιωπῆς... Ἐνεργεῖς, δὲ μιλεῖς. Δὲ μιλεῖς, εἶσαι».

Καὶ τελειώνοντας, μεταφράζουμε ἐδῶ, πρόχειρα καὶ πολὺ ἀδύνατα — γιατί οὔτε ἡ πλούσια καὶ πυκνὴ σὲ νοήματα γλώσσα τοῦ Λισσάουερ μπορεῖ νὰ μεταφραστεῖ εὐκόλα, μήτε ἡ μουσικὴ καὶ ρυθμικὴ ὁμορφία τῶν στίχων του εὐκόλα νὰ ποδοθεῖ — τὸν «Ψαλμὸ τῆς Δημιουργίας» :

«Σὺ, Θεέ, — αὐτὸν ποὺ ἐννοῶ ἐγώ, — δὲν εἶσαι κανένας Θεὸς τῆς διασύντης· Σὺ, Θεέ, εἶσαι ἓνας ἀργὸς Θεός, καὶ εὐλογεῖς τὴν ὑπομονετικὴ ἐργασία».

«Ἀνέσται εἶναι μπροστά σου οἱ γρήγοροι, οἱ ἐπιπόλαιοι, οἱ διαστικοί. Ἐγὼ ποὺ φλογίζομαι μέσα στὸ λευκὸ φῶς τῆς θέας σου, — ὡς τρέχουν αὐτὰ καὶ ὡς βιάζονται μὲς στὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, — τοὺς κοιτάζω ἀτάραχος καὶ μ' ἀπορία».

«Σὺ δὲν ἔφτιασες τὸν κόσμον γρήγορα γρήγορα,

σὰν κανένας μεροκαματιάρας· χιλιόχρονες μέρες καὶ θησες βυθισμένους σὲ σκέψη καὶ ἀγναντεύοντας ἀσάλευτος μπρὸς σου· τότε κουνήθηκες ἀργὰ καὶ θοριά, καὶ ἀρχίνησες νὰ χτίζεις, καὶ νὰ ταιριάζεις λιθάρι ἀπάνω σὲ λιθάρι, μέσα σὲ χιλιόχρονες μέρες».

«Ἀργή, ἀργή, εἶναι ἡ γένεση, ἀργή καὶ γεμάτη ὑπομονή· ἀργὰ ἀξαίνει ἡ ρίζα, γιὰ νὰ μεγαλώσει καὶ νὰ γίνῃ κορφή· ἀργὰ ἀξαίνουν τὰ βουνά, στρώση ἀπάνου σὲ στρώση· ἀργὰ ἀξαίνουν οἱ λαοί, γενιὰ ἀπάνου ἀ γενιὰ· ἀργὰ ἀξαίνουν τὰ ἔθνη· ἀργὰ τὰ δίκαια· ἀργὰ ἀξαίνουν τῶν λαῶν τὰ τραγούδια καὶ οἱ θρόνοι».

Λυπόμαστε ἀληθινὰ ποὺ δὲν μπορούμε νὰ μεταδώσουμε περισσότερο τὴν ὁλότελα πνευματικὴ συγκίνηση ποὺ χαρίζει ἡ ποίηση τοῦ Ἑρνέστου Λισσάουερ σὲ κείνον ποὺ τὴ διαβάσει στὸ πρωτότυπο. Ὅμως αὐτό, κατὰ τὴν ἰδέα μας, εἶναι κατὰ πολὺ φυσικὸ γιὰ κάθε βαθὺ καὶ πυκνὸ λυρισμὸ τοῦ στοχασμοῦ, καὶ πρὸ πάντων ὅταν εἶναι νὰ τὸν μεταφέρει κανεὶς ἀπὸ τὴν τόσο πλούσια καὶ πυκνὴ στὴν ἐκφραση γερμανικὴ γλώσσα. Ὅπως δὲ φαίνεται πῶς ὁ ποιητὴς Λισσάουερ ἀποτελεῖ ἓνα ξεχωριστὸ φαινόμενο γιὰ τὴν ποίηση. Κάποιο δικό του ξεχωριστὸ κόσμον ἔχει καὶ θέλει νὰ ἐκφράσῃ· δὲν εἶναι ἀπὸ τὴ συνηθισμένη φιλοσοφικὴ ποίηση, ποὺ μυρίζει βιβλίον καὶ δὲν εἶναι παρὰ ἀναμείσσιμα ἀπὸ παλῆς καὶ καινούριες φιλοσοφίες, καὶ ποὺ τίποτα καινούριο δὲ δίνει — μήτε στὴν ἰδέα, μήτε στὴ συγκίνηση. Γιὰ ὅσους ξέρουν γερμανικά, τυπώνουμε τοὺς παρακάτω κλάσματα στὶ χροῖς :

Du Gott, willst du Menschen zum Werke berufen,
So ernstest du sie in Pressen und Kufen,

Dann schreien sie laut, sie wimmern, sie klagen,
Du bist an der Kelter, sie müssen ertragen.

Zerreibst die Kerne, zerstössest die Schalen,
So wird das Wesen aus ihnen gemahlen.

ΘΥΜΗΣΗ

Ἡ θύμησή σου, ἀγάπη μου, γλύκα, κρυφὴ χαρὰ,
Τῆς μοναξιᾶς μου ἀχώριστη καὶ ἀδέσποτη κυρά,
Τραγοῦδι, χάδι ἀστείρευτο, στοῦ χωρισμοῦ τὰ βράδια,
Μέσα στὸ νοῦ ἐλαφροπετῆ, σὰ φῶς μὲς στὰνθοκλάδια.

Ἀπόψε ποὺ ἡ καρδοῦλα μου θλιμμένη λαχταρᾷ...
Καὶ ταξιδεύτρα πνίγεται σὲ πέλμα νοερά,
Ἡ θύμησή σου, ἀγάπη μου, φῶρος σθεῖ τὰ σκοτεινά.
Νείρομαι πύρινα, φωτιά τὰ περασμένα χάδια !

Χαμογελᾷ τοῦ Ἀπρίλη μας στὰ στήθεια μου ἡ στοργή
Κι ἀνθέμα ὅλα τριγύρω μου ὡς τὸ στερνὸ μας κλάμα
— Χαμογελᾷ γλυκὰ, γλυκὰ τὸ μουσικὸ σου γράμμα! —

Τὸ πῶς μοῦ πνίγει ἡ ἀπόσταση τῆς Σμίξης τὴν αὐγή;
Στῆς θύμησης τὸ λάγνεμα, τὸ ὁλότρεμο μεθῆσι,
Ἀκριβοστάλαχτη εὐτυχία πῖνω ἀπ' τὴν ἴδια θρόση !

Βουρλά

ΦΙΛΗ ΒΑΤΙΔΟΥ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. *Εσπ. Αλγ.* Είμαστε σύμφωνοι. Τὸ «Μιά φωνή» δὲ μᾶς ἀρέσει, γιατί αὐτὴ ἡ φωνὴ σου δείχνει ἕναν ἐξωτερικὸ κόσμον, δίχως καμιά ἐσωτερικὴ συγκίνηση. Αὐτὸ σὲ ἀνάγκασε, θαρροῦμε, καὶ τοῦ λόγου σου νὰ μὴν τὸ γράφεις εἰν ποίημα, ἀλλὰ τὸχεις γραμμένο σὲ δεκαπεντασύλλαβο. Τὸ «ἡ Ζωή μου» ἀρκετὰ κυλὸ. Δεχτό!—κ. *Σπ.* «*Εἴδαρχ.* Λάβαμε τὴν «Εὐτυχία».—κ. *Αγγ. Δ. Καρ.* Λάβαμε τὴν «Πρώτη Ἀγάπη».—κ. *Πετρ. Μπαρ.* Γιατί όταν διάβασες πῶς στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ γράφει ὁ κ. Σ. κριτικὴ γιὰ τὸν κ. Βουτ. συλλογίστηκες: «Χρόνια καιρὸς μαλὼνανε, μόνο πού δὲ δαρθῆκανε» μὰ ξαφνικὰ μαθαίνουμε ὅτι συμφιλιωθῆκανε;» Δὲν ξέρεις λοιπὸν πῶς οἱ πολιτισμένοι ἀνθρώποι μποροῦνε νὰ τσακώνονται καὶ νὰγαπιούνται μαζί;—κ. *Σ. Μουσ.* Λάβαμε τοὺς στίχους σου· ἔχουνε μερικὴ πού δὲ μὴς κάνουνε.—κ. *Αλξ. Μαρ.* Σπανίως εἶδαμε τόσο νόστιμο γραφικὸ χαρακτήρα μὰ καὶ τόσο δυσανάγνωστο. Δὲν προφτάσαμε νὰ τὸ διαβάσουμε Παρακαλοῦμε πὺ κα-θαρογραμμένα, κ' ἄς μὴν εἶναι τόσο ὁμορφα· γιατί δια-βάσουμε τόσο πολλὰ πού εἶναι βάσανο νὰ βρῶμε δυ-σκολῖα στὸ διάβασμα.—κ. *Τ. Φ.* Εἶπαμε κ' ἄλλη φορὰ πῶς στὴν ἐκλογὴ τῆς ὕλης μας μᾶς ὁδηγεῖ ἡ ἀνάγκη τοῦ φυλ-λου μας. Τὸ πῶς εἶσαι νέος κ' ἀγνωστος ἀκόμα δὲν παίζει κανένα ρόλο. αὐτὸ καθεαυτὸ· μπορεῖ βέβαια νὰ ἔχει ἡ ἡ-λικία κάποια σχέση μὲ τὴν ἀξία. ὅχι ὅμως μὲ τὴν κρίση μας. Αὐτὸ τὸ ἔχουμε ἀποδείξει πολλές φορές.—κ. *Α. Στέσσον* θὰ μᾶς ἐπιτρέψεις νὰ σοῦ δώσουμε μιὰ συμβουλὴ: Νὰ μὴ γράφεις ἀγαπητὲ Α ἢ ἀγαπητὲ Β, ὅπου Α ἢ Β εἶναι τὸ πα-ράνομα, σ' ἕναν πούχει διπλὰ χρόνια ἀπὸ σένα, κιὰν ἀκόμα τὸν ἔχεις στενὸ φίλο· πολὺ περισσότερο όταν δὲν τὸν ἔχεις. Μπορεῖς ὅμως νὰ γράφεις: ἀγαπητὲ «Νουμά». Ἀκόμα πρέ-πει νὰ συλλογίζεται πολὺ κανένας όταν κάει νὰ γράφει: μὲ γελᾶστε ἢ μὲ γελᾶτε. Ὅταν γράφουμε «θὰ δημοσιευ-τεῖ»—τὸ ἔξηγησαμε κ' ἄλλοτε—ἐννοοῦμε πῶς κρίνεται κα-τάλληλο καὶ θὰ δημοσιευτεῖ «ὅταν μᾶς χρειαστεῖ». Δὲν ἀ-λαβαίνουμε καμιά ὑποχρέωση. Ὅμως ἀνκαί νέος, μᾶς δι-

νει ἕνα μάθημα πού γι' αὐτὸ σ' εὐχαριστοῦμε· στὸ ἔξῃς δὲ θὰ λέμε πιά «θὰ δημοσιευτεῖ» παρὰ «δε-χτό».—κ. *Ορ. Σεν.* Ἀφοῦ εἶσαι ἀρχάριος, θὰ γράφεις καὶ καλύτερα.—κ. *Bay. Δ. Φαν.* Νὰ! πραγματικὰ, αὐτὸς ὁ ὀ-ρισμὸς πῶς «τὸ διήγημα εἶναι ἕνα εἶδος συντόν στὸν πεζὸ λόγον», εἶναι κάπως περίεργος. Καλύτερα θὰ ἔλεγε κανεῖς ἴσως πῶς εἶναι μιὰ πεζὴ μπαλλὰδα. Ὅμως τὸ βάθος εἶναι σωστό· θέλει νὰ εἰπεῖ πῶς εἶναι ἀπὸ τὰ πεζογραφήματα ἐκεῖνο πού ἔχει, ἢ πού πρέπει νᾶχει, τὴν πὺ ἀυστηρὴ ἀρ-χιτεκτονικὴ μορφή. Ὡστόσο αὐτὸ μὴ σὲ σενοχωρεῖ, γιατί τὸ κάτω κάτω διήγημα εἶναι ὅ,τι κανεῖς διηγείσαι· φτάνει νὰ διηγῆται κανεῖς ὁμορφα, καὶ μὲ τρόπο πού νὰ μᾶς λέει: νά, αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή; Τὸ «ἕνας ἀνθρώπος» δὲ μᾶς ἀρέσει πολὺ· γιατί δὲ φαίνεται κανένας ἐσωτερικὸς ἀ-γώνας ἢ ἐξωτερικὸς λόγος πού κάνει τὸν ἀνθρώπο σου νὰ μὴ χορῶσει, καὶ νὰ ξαναπαίρει πίσω τὸ μονοπάτι· οὔτε μᾶς δίνει καν μιὰ νύξη γιὰ τὸ φανταστοῦμε.—κ. *Νιμ.* Δὲ γρά-φεις ἄσχημα· ὅμως ἔπρεπε νὰ μᾶς ζωγραφίσεις περισσότερο τὴν τρελή, ἔτσι πού νὰ βγαίνει, ὅπως λέμε καὶ παραπάνω ὅλο τὸ ἀνθρωπίνον δράμα. Ἡ νὰ ἐπιμένεις κἂν στὸν κύρ-Θανάση, ὥστε νὰ βγαίνει κάποια στοικὴ ἀταραξία ἢ ὁμαρ-καριακὴ μοιρολατρεία συνοδεμένη μὲ τὸ γουργουρητὸ τοῦ ναργιλέ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

REVUE CRITIQUE. (10 Σεπτ.) *Ζὰν Ριβαίν*: Ὁ πό-λεμος κ' ἡ φίλια.—*Ἀνρί Μπεντοῦ*, *Ἀντρέ Μ. ντε Πον-σεβίλ*: Ἀνάμνησες ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ *Εἰμὲντ Μπαύλε*: ἀπὸ τὸ μακεδονικὸ μέτωπο.—*Μωρίς ντε Πλεσέ*: Ποιήμα-τα—κτλ.

MERCURE DE FRANCE. (15 Σεπτ.) *Μαρσὲλ Κου-λόν*: Ἡ Φαντασία τῆς Ρασέλντ.—*Ἀδόλφου Ντελεμέρ*: Ἀναγέννηση—*Δ. Ὀρλιάκ*: Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ «Μυστικὴ ἄνοιξη»—κτλ.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Ἐν ὄψει	πρὸς 3 ⁰ / ₀
Μὲ δεκαήμερον προειδοποίησιν	» 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
Ἐπὶ προθεσμίᾳ 1 ἔτους	» 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
» » 2 ἐτῶν	» 5 ⁰ / ₀
» » 4 ἐτῶν	» 5 ¹ / ₄ ⁰ / ₀

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Μέχρι δραχμᾶς 5.000 4⁰/₀

ΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΕΠΙ:

Λονδίνου ἐν ὄψει	πρὸς 5 ⁰ / ₀
» ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑξ μηνῶν	» 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
Παρισίων ἐν ὄψει	» 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
» ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑξ μηνῶν	» 4 ⁰ / ₀
Ν. Ὑόρκης ἐν ὄψει	» 3 ⁰ / ₀
» ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑξ μηνῶν	» 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
Ἰταλίας ἐν ὄψει	» 2 ¹ / ₂ ⁰ / ₀
Βερολίνου »	» 1 ⁰ / ₀